

ВКП(б) Звенигэ Райком,
да Райисполкомын
органжэ.

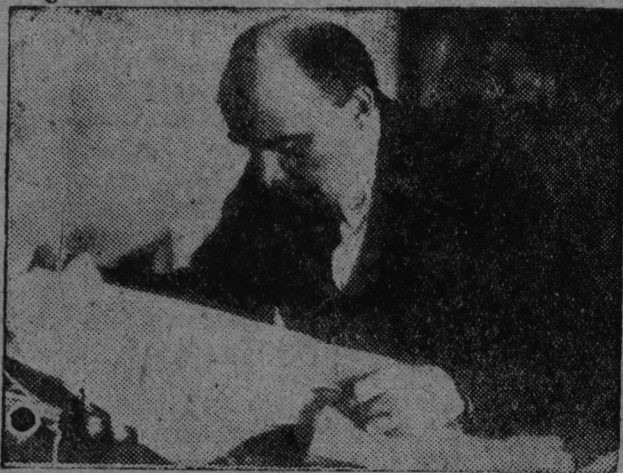
МАРИЙ ПРОЛЭТАР

Г А З Е Т А Н

1 ийлан 6 т. 00.
6 тылч. 3 т. 00.
3 тылч. 1 т. 50.
1 тылч. — 50.

Адрес: М.А.О. Звенигово, ред. „Марий Пролетар“. Тел. № 4.

Курык Марий район дэнэ сорэвноватдымаштэ ончыко лэкташ!

Исменца йал совет Краснойар йал совет дэнэ сорэвноватла

Исменца йал совет кону-
ресш ушнен, шешо ага т. м.
көнеж пашам сай эртарашлан
Краснойар йал советым социа-
лист сорэвноватлыш ужб. Ти-
де йал советиса „У Куат“ дөн
„Ленин Корно“, „17-ше парт-
сейд“ дөн „Ленин Корно“,
„Волгынчо“ дөн „У Пырча“,
„Ленин“ дүн дөн „Эйвэт Па-
шав“, „У Пырча“ дөн
„У Куат“ колхоз влак иктышт
васышт дөнэ сорэвноватлат.

Б. Андрэйев

5 га шұлым ұдымб

Кушмара йал советыште 18-
ше апрельште массе ұдымаш
тұғалы „Крестыни“ 3 га,
„14 лет Октября“ колхоз 2 га
шұлым ұдышт. Эман.

„Социализм—сорэвнованым шараш вэлз огыл, а сорэвно-
ваным кумдан шараш да тудым чын пашаштэ кучылташ,
чын, массе колхозтэ кучылташ, тиде пашаштэ кумда массым
шудаш, тэвэ тыштэ гына массе шкэвжын моштымлыгышым
ончыктен көртэш, моштымлыгышым шарон көртэш, талантым
тужвак лутэш, вэт тиде калык колхозтэ шотлан пытараш ог-
эш лий, тидым капитализм пыырэн тужам миллион дөлэ йор-
тэш.“ Ленин

Сорэвноватлышэ Звенигэ дэй Курык-Марий районын обзатэлыштышт

I. Пэш эр ұдымашым тыгэ эртараш

- а) Курык-Марий районушто 6 көчыштэ, а
чыла культур—ұдымашым 12 көчыштэ;
б) Звенигэ районушто 6 көчыштэ, а чыла
культур ұдымашым (шэм шыдан дөч посна)
12 көчыштэ.

II. 1935 ийыштэ ик га гыч тыгэ нолош

- а) Курык-Марий районушто чыла культур
дэнат (бобово культур дөч посна) 14,3 цент-
нарым валаш;
б) Звенигэ районушто пырчан культур дөн
12 центнарым, 8 центнер шэмшыданым.

III. Шурно погымашым штэн шукташ

- а) Курык-Марий районушто кобийаш дөн
ик ийашым 13 көчыштэ,
б) Звенигэ районушто 13 көчыштэ.

4. Кугыжонышлан киндэ пуымашым пытараш:

- а) Курык-Марий районушто 10 шэ сен-
чабрлан,
б) Звенигэ районушто 5 сенчабрлан.

5. Вольык вуйым шукэмдыш:

- а) Курык-Марий районушто имным 10%,

шуран вольыкым 20%, сбекам 50%, шорык
дөн кавам 16%-лан шукэмдыш.

- б) Звенигэ районушто 10%-лан, куго шу-
ран вольыкым 30%, сбекам 40%, шорык
дөн кавам 16%-лан шукэмдыш.

6. Измыж садым шташ:

- а) Курык-Марий районушто 257 га.
б) Звенигэ районушто 75 гаи шташ.

7. 1935 ийыштэ йал совет озанлыкым колэктывытлаш:

- а) Курык-Марий районушто 80%.
б) Звенигэ районушто 85%-лан.

8. 1935 ийыштэ чыла штыме стройным
олым дөнэ лэвэдаш огыл, а эркак тулпыжы
машым шташ.

Тиде соц. договор обэвэтыштыш тэмным
кум гана тэргаш: шешо ұдымб дөч вара, шур-
но погымо да чыла йал озанлык пашам штэн
шуктым дөч вара.

Арбатырым ВКП(б) Обком Секретарь Вру-
блевский, Оби—вуйлатыше Петров Иолташ-
влак, „Марий Комун“ дөн „Марийская Прав-
да“ газет-влак сайлантыт.

Договорэш киндым кон район
могырымат пыштымэ.

Посеяно по нашему району
224

Пэш эр ұдымб мландым эдэлалтлэн пыта- раш да кызытак массе ұдымашкэ пижаш

Ончы йал совет, колхоз влак пэш эр ұдымашым шкэ жа-
пыштыжэ пытарэн, массе ұды-
машкэ лэктят. Тачысе лэч-
лаз Алексейёво йал совет 40 га
Краснойар йал совет 20 га, Ма-
масёво йал совет колхоз сек-
тырыштэт 40 га, шкэт ован-
лыккан сектырыштэ 15га шұлым
ұдышт. Чылажэ район мучко
шұлым 207 га ұдымб.

Шуко йал совет влак: Көре-
бёльзак Сидельников, Нурда
Мучаш, Кукшөгер, т. м. йал
совет влакканат массе ұдыма-
шым альё йоткэ тұғалынат ог-
тыт.

Мамасёво йал совет массе ұдымашым тұғалын

Мамасёво йал совет шешо
ага т. м. көнеж пашам сай
эртарашлан Лягушко йал со-
вет дөнэ сорэвноватла. Тиде
йал совет вуйлатыше коммунист
Гродиков чыла пашамат кон-
кртэнэ, оперативнэ вуйлата.

Тиде йал совет пэш эр ұды-
мб пашым 12 шо апрельште
тұрыс тэмэн. Кызыт массе ұды-
маш пашаштат районушто пер

Пэш эр ұдымаш план ра-
йон мучко тэмэн гынат, посна
йал советлаште, пугыракшэ
Куго Шигак Сотнур, Н. Мучаш
йал советыште альё йоткэ ұды-
мб шурным садэлалт-
лэн пытарэн огыт.

Нине йал советыште 30—
50% йоткэ ұдымб мландэ эдэ-
лалтыдэ кийа.

Тыгай акылдымашлан рөши-
тельнэ отпорым пуэн, чыла мас-
се колхозник, шкэт ованлыкка-
ным мобилизоватлэн, ұдымб мл-
андым садэлалтлэн пытарэн, кы-
зытак массе ұдымаш пашаш
пижаш күлөш.

Лягушко т. м. йал совет
влакканат кызытак массе ұды-
машкэ лэкташ күлөш.

17-шэ партсейдз колхоз шошо агалан пэш томым йамдылалтын.

„17-шэ партсейдз“ дүмөш
колхоз шошо агалаз чытыдымэ
томам йамдылалтын. Тиде кол-
хозышто имвэ ончымаш чыты-
дымэ начар кайа. Конбух влак
имвэым кұлын огыт ончо. Ну-
но имвэ-влакым жапше дөнэ
огыт пуэшо, огыт йүкб. Имвэ

погымо вэрим арна дөнэ
огыт эрыктэ. Садын дөнэ тиде
колхозышто 30 имвэ гыч 15
имвэ вэлэ пашалан йбра. А
15 имвэжэ начарупитанысан,
пашалан йордымб шогат.

В. ИУЛЫСО

Бригадэлан участкымат пэггыдэм- дымэ огыл

„У Иал“ колхоз (Шетйах
йал совет) шошо агалаз чыла
могырымат сай йамдылалтын
огыл. Тиде колхозышто ты мар-
төн пасусавыртышым штыме
огыл. Адак бригаде влаккан

посна участкым пэггыдэмдымэ
огыл.

„У Иал“ колхоз правленэ-
лан тиде ончыктымэ ситыды-
маш влакым имытак пытарм-
аш.

Н. Андрэйев

Сэров чыла вэрэ кукшо лиймым вучэн кийа

Исменца йал советыште омар
та куклымо пашашкэ 9-ше
апрельште пижаш лийөш
ильё гын, альё йоткэ ик кол-
хозат пижын огыл. Йал совет
вуйлатыше Сэров омарта кук-
лымо паша пашым ончыктымэ
орокышто тэмимэ олмөш—омар
та куклымо пашашкэ 9-ше
апрельште огыл, а кызытат
кажнэ вэрэ огэш лий—манын
чыла вэрэ кукшо лийым вуч-
чэн кийа.

Тыгай койышлан кызытак
мучашым штыман, омарта кук-
лэн, у мландэ освоитлымэ па-
ша пашым орокыштыжэ тэм-
шаш вэрэч вижан кредал шо-
гыман.

Звэнига Райисполком прэзидиум дэн пырля лийшэ ВКП(б) Райком б'урон 1935 ий 11-шэ апрэлыштэ 1935 ийлан кинэ дэн парэнгэ пуымо налогом шуктымо нэргэн лукмо пунчалышт

Обисполком прэзидиум дэн ВКП(б) Обком б'урон 1935 ий 4-шэ апрэлыштэ лукмо пунчалышт шот дэнэ Звэнига Райисполком прэзидиум дэн ВКП(б) Райком б'уро пунчалышт:

1. 1935 ий шурно лэктыш гыч кинэ пуымо налогом мландын почво шот дэнэ кок зоным шташ. Зонлан тыгай йал совет-влак пурат:

1-шэ зон: 1). Помар йал совет, 2) Исменца, 3) Обши-йар, 4) Петйал, 5) Сотнур, 6) Кукмор, 7) Краснояар, 8) Мамасэво, 9) Мариййал, 10) Куго Парат, 11) Лыгушко, 12) Нагория, 13) Чув. Огар 14) Кукшэнэр йал совет-влак пурталышт.

2-шо зон: 1) Сидельниково 2) Семово, 3) Кожшамарий, 4) Кожла-Сола, 5) Куго Шига, 6) Керебэла, 7) Липша 8) Шимшурго, 9) Кужмара, 10) Н-Мучаш, 11) Нуатуж 12) Лопатин 13) Алексеево йал совет-влак пурталышт.

2. Марий Автоном Облас-тыса ССРУ СНК заг. коми-тетын 1935 ий 9-шэ апрэлыштэ рэшеныйже нэтыгэш кугы-жанышлан кинэ пуымо дэфин-цировак (зональнэ) кок нор-мым шташ:

ИКЫМЫШЭ ЗОН:

Колхозлаште кыдал шот дэн 80 кг.

Уржа 100 кг.
Шыдаг 45 кг.
Пурса 55 кг.

Ышкет ованлыкыште кыдал шот дэн 170 кг.

Уржа 200 кг. (ик га гыч).
Шыдаг 90 кг.

Бобово культур 95 кг.

КОКЫМЫШО ЗОН:

Колхозлаште кокла шот дэнэ ик га гыч 55 кг.

Уржа 77 кг.
Шыдаг 80 кг.

Бобово культур 40 кг.

Ышкет ованлыкыште кокла шот дэнэ 120 кг.

Уржа 161 кг.
Шыдаг 60 кг.

Бобово культур 67 кг.

3. Обязательство почэш кугы-жанышлан кинэ пуымо ты-гай срокым-шташ (иросен дэнэ):

Авг. Сян. Окт.

Колхоз 30% 45% 25%

Ышкет ованлыкыште 60% 40% —

4. Байрамалов йолташлан кусташ: йал совет-влаклан кинэ дэн парэнгэ пуымо нало-гым 15-шэ апрэлышт дэч вара огыл шукташ.

5. Чыла культур денат кугы-жанышлан кинэ пуымо пункт Шолэнэр станцийыште лийш.

6. Колхоз дэн шкет ованлык-кыя влакшан кокийаш дэн ики йаш удым план почэш гына кугыжанышлан кинэ, парэнгэ пуымо налогом шташ.

7) Правительствын да Обис-полком дэн Марий Автоном Облас-тыса заготовко комите-тын рэшеныйже дэч күйшк да кинэ дэн парэнгэ пуаш ва-паш налогом штымаш мут лук дэгачэ лийын огэш карт.

8) Кулак ованлык влакын түрөдаш тунчалышлар вара 10 кэчэ коклаште 1935 ий 15 шэ август дэч вара огыл, кугы-жанышлан кинэ пуан пытар шаллык улшт. А чыла пыр-чан культурым 15-шэ сентябр дэч вара огыл пуан пыта-рышашлык улшт.

9) Чыла тунчалыш партор-ганизаци да йал совет влакшан кусташ: 1935 ий 6-шо апрэ-лыште „Марийская Правда“ газеташ Обисполком дэн Обко-мын пунчалжым кажне колхоз да шкет ованлыкыште йалыште лончылыш. А тиде рэшеныйже йал совет плэнумен, тунчалыш парторганизациште, колхоз дэн шкет ованлыкыште влак погымы машаш лончылыман.

Райисполком вуйлатыше

МАКАРОВ.

ВКП(б) Райком секретарь

ПЭРШИН

СМИДОВИЧ ЙОЛТАШ КОЛЭН

ВКП(б) Рүдö Комитат тошто большевикке, 1905 ий революцыйшто да 1917 ий октябрысэ пролетар ре-волюцыйшто активнэ колшышо ик йонгын, социализм стротышлыствэ жапыште коммунизмын сэнгымашыже вэрч нойде кучадалше

Пэтр Гэрмогэнович СМИДОВИЧ

Йолташын колмыжо нэргэн ойгавэн увэртара.

Пэтр Гэрмогэнович Смидович ик эн тошто революцио-нар, коммунизмын сэнгымашыже вэрч нойде кучадалын. Тудо алье самырыкак, гимназийыште тунэммыже годымак шолып литературым лудын да революцион кружоклаште пашам шташ тунгалын. 1898 ийыште Смидович йолташ РСДРП-шкэ пүрэн да партийным виандымаште активнэ полшен.

РСДРП-ын 2-шо съезд мөнгө тудо большевик влак вэке лийын да туд-дэч вара большевик партий радамыште проле-тар революцыйн сэнгымашыже вэрч нойде пашам штэн.

Первой революцый жапыште Смидович йолташ Моско пашае влакын декабрысэ востаныште лийын.

Иатыр кала арестоватлымэ. 1908-ийыште кок ийлан Вологдашке колтымо ыль.

Февраль революцый дэч вара Смидович йолташын Моско совет прэзидиум членлан сайлымэ. Октябрылан йамдылалта-маште пэш шуко полшен.

Смидович йолташ 16 ий годым ВЦИК прэзидиум член-лан түрлыктэ шогэн. ССР Ушем организатлымэке тудо ССР Ушем ЦИК прэзидиум членлан кұрылтэ шогэн.

1931 ийыште Смидович йолташын Ленин орден дэнэ наградитымэ.

КОЛХОЗЫШ УШНЫШТ

Шото агалан йамдылалта-машын тэргыме декабрик жапыште „Иомкар Липша“ колхозыш (Липша йал совет) 53 ованлык тиде йал советаш „У Илыш“ промколхозыш 3 ованлык, „У

Иул“ колхозыш (Сидельниково йал совет) 2 ованлык, „Рево-люция 1905 года“ колхозыш (Кожшамар й.с.) 4 сурт ыш-кет ованлыкыште—влак ушышты. Тэригорьев.

СОТНУР ЙАЛ СОВЕТЫШТЕ ШКЭТ ОВАНЛЫКЫН ВЛАК МОЯДАЛТМЭ ЧАСТКЫШТЕ УЛЫТ

Сотнур йал совет шото ага т. м. кенэж пашам сай эрта-рашлан конкурсыш ушнэ, Пет-йал совет дэнэ соревноватла. Сотнур йал советысе 10 кол-хоз уло. Нине колхоз-влак чы-лават соревноватлат. Соревно-ватлыше „Кү Курык“ дэнэ „Липинов“ лүмэш колхоз-влак 18 шэ апрэлыште массэ уды-машке лэктыч.

Но Сотнур йал советыште шкет ованлыкыште-влак соревнован-вак дэч брдыжэш кодынныт. Йал совет могарым шкет ован-

лыкыште-влакым соревнованыйш ушымо олмэш, йал совет сэк-ретарь Соловйов—шкет ован-лыкыште-влак соревнованыйш огыт йорат-манын канцеляр гыч лэкеда опортунистла оль.

Тыгай сымдыме койышлан кызытак мучашым шыман. Шкет ованлыкыште-влакым ик минутат мондыман огыл, ну-мын коклаште социалист соре-внованыйш кумдан шарэн кол-тыман.

В. Эспай

15 ИМНЭ НАЧАР УПИТАНЫСАН

„Ужара“ колхоз (Кукмарий йал совет) шото ага т. м. кенэж пашам сай эртарашлан „Рэвэзэ Комунар“ колхоз дэнэ соревноватла. Но „Ужара“ колхоз соревнованыйште ончыл вэрыш лэжаш вэрыч пэш томам кредалаш. Тиде колхо-зышто имнэ ончыман паша

чытыдыме томам. 15 имнэ начар упитанысан улшт. Нине имнэ—влакым ты мартэ сай кочышым шогалтымэ огыл. Колхоз правленэе шото агалан пентгыде, вилай имнэ йамды-лышаш вэрыч пэш томам кре-далын.

Имнэ ончыман пашам кы-зытак сайемдыман. В.А.

3 ИМНЭ ПАШАЛАН ЙӨРДЫМӨ ШОГА

„Калинин“ колхоз (Петйал йал совет) шото агалан паша-томам йамдылалтын. Тиде кол-хозыште имнэ ончыман паша чытыдыме начар. 1 имнэ ко-лен, а 3 имнэ пашалан йөр-дымө улшт. Вуйлатыше Баку-тов имнэ ончыманым йөрдыш огыш ковалтлыш. Шото ага, эр

удым пашам сай эртарыме олмэш, арыа йыда Ован олаш-ке шканже сату налаш коштэш йал советлан тиде колхозы-што улшо ситыдымашым кызы-так тэргэн калык, имнэ док-тылшо, титакан-влакым пентгы-дын пүтаралман.

22 ОМАРТА МҮКШ КОЛЭН

„ПАТЫР“ колхозышто (Кож-ла-Сола йал совет) мукш пас-ча вуйлатышлан Скрабин шог. Тудо мукш ончымо па-шам виандыме олмэш, кажне кэчын йуш вэла коштэш. Са-

дын дэнэ тэрий 22 омарта мукш колэн. Колхоз правленийлан тита-кан Скрабиним кызытак про-летар сурт ончык мут кучаш шогалтыман.

Отвэтственный редактор С. В. МАКАРОВ.

„Ушут Пасу“ колхозысо вор, растратчик влакым кызы-так сурт ончык шогалтыман

„Ушут Пасу“ колхоз (Куго Шига йал совет) вуйлатыше-лан Михайлов шог. Михай-лов колхоз вуйлатыше паша-жым шкэ штатлашкэ шуэн. Тудо шото агалан пентгыде ви-йан имнэ йамдылалаш вэрыч йөрдыш огыш кучадал. Имин-лан пуашаш план почэш 140 пентнэр пырчым йамдылаш йү-лэш ыль гын, 150 пунтым вэ-лэ йамдылен. Алье тиде 150 пунт гычшат шканже күйэшлан кучылтын. Садын дэнэ 43 им-нэ гыч, 23 имнэ начар упи-танысан улшт.

Тиде колхоз организавыйме годым 67 имнэ ыль гын, 43 имнэ гына кодын. Молажым ужалаш пытарен улшт.

Вуйлатыше Михайлов пэш эр удымашым 16-шо апрэлы-лан пытарашлык ыль гын, пэш эр удым планым кұрыны.

Михайлов колхозышто вор, растратчик влак дэнэ йөрдыш огыш кучадал. Садын дэнэ кол-хоз правленыйн шоткондышо Николайев Владимир 16 пунт шемлыданым 700 тэнтгэш ужа-лен, а оскажым шкэ кучылат пытарен. Адак 1000 кэрмы-чым шканже кучылтын.

1931 ий 23 август гыч 1933 ий 1-шэ март мартэ кассир-лан Куропаткин Кргорий шо-гыш. Тудс тиде жапыште 880 тэнтгэ растратым штэн.

1933 ий 22-шо пэвраль гыч 1934 ий 1-шэ март мартэн вуйлатышлан Прохоров Кр-горий шогыш. Прохоров 1080 тэнтгэ колхоз оксам шкэ коч-кын, йуш пытарен.

1932 ий 1 шэ йуны гыч 1933 ий 26 йуны мартэ скла-довшиклан Смольников шогыш.

Тудо 740 тэнтгэш мұым ужа-лэч. 5 стан оравам колхозлан манын колхоз окса дэнэ налы-нат, шканже тоён колен.

1933 ий 26 йуны гыч 1934 ий 6 шэ август йотке складов-шиклан шогыш Николайев Василий 177 тэнтгэ растратым штэн.

1934 ий 6 шэ август гыч 1935 ий 16 шэ апрэлы йотке складовшиклан Федоров Вас-лий шогыш. Тудо колхоз скла-д гыч шканже 4 пунт 33 крэмга уржа лэжашым, 39 кр. пурсам, 22 крэмга мұым шо-лышт колен.

Редаций дэч: Рай30 дэч да прокурор дэч тиде ончык-тымэ фактым тэргэн налын вор, растратчик, вредитель влакым колхоз гыч лукташ, пролетар сурт ончык мут кучаш шогалташ йолына.

2,5 га шүлым ұдыш

Шимшурго йал советыште массэ сэн тунгалына. Тиде йал советысе „Рэвин“ колхоз 18-шэ апрэлыште 2,5 га шүлым ұдыш.

Марий Отарыштэ тарванэнат огытыл

Исменца йал советыште, ыш-кет ованлыкыште сэктырыште м-ланде шемал чытыдыме томам кайа. 1 лесной дэн 2 ой Лес-ной йалыште гына мээдым шэнын пытарыме. А Марий Огар йалыште тарванэнат огы-тыл.

Пэтйал йал советыште массэ ұдымаш тунгалы

Петйал йал советыште мас-сэ ұдымаш тунгалы. 18-шэ ап-рэлыште „Иомкар Шүдыр“ колхоз 2 га шүлым ұдыш. Ты-гак „За Оборон“ колхоз 2,5 га шүлым ұдыш. Башке мо-ло колхоз влакат массэ ұды-машке лэктыт. ЧУГУНОВ

Моло колхоз—влакын сэмшын

„КОЛОС“ промколхоз (Алек-сеево йал совет) шото агалан чыла могырымат сай йамды-алтын масса ұдымашке лэктэ. Тиде колхоз домжэ погымо пашаыште ұдраман—влак актив

шото агалан сай йамдыла-тын массэ ұдымашке лэктэ.

„Чэвэр Илыш“ колхоз (На-гория йал совет) „Трактор“ колхоз дэнэ соревноватла. Ти-де колхоз шото агалан чыла могырымат сай йамдылалтын. Имнэ ончыман паша сай шын-дыме. Йал ованлыкыште машин-сай, качествен ачалымэ. Кышкыт „Чэвэр Илыш“ колхоз массэ ұдымашке лэктэ.

„КОЛОС“ промколхоз штыман

не участвоватлэныт. Телым пасуш тэрыс лудмо планым тұрыс тэмимэ. Имнэ ончыма-шат сай кайа. Тиде колхоз ма-сэ ұдымашке лэктын, 40 га шүлым ұдыш.